

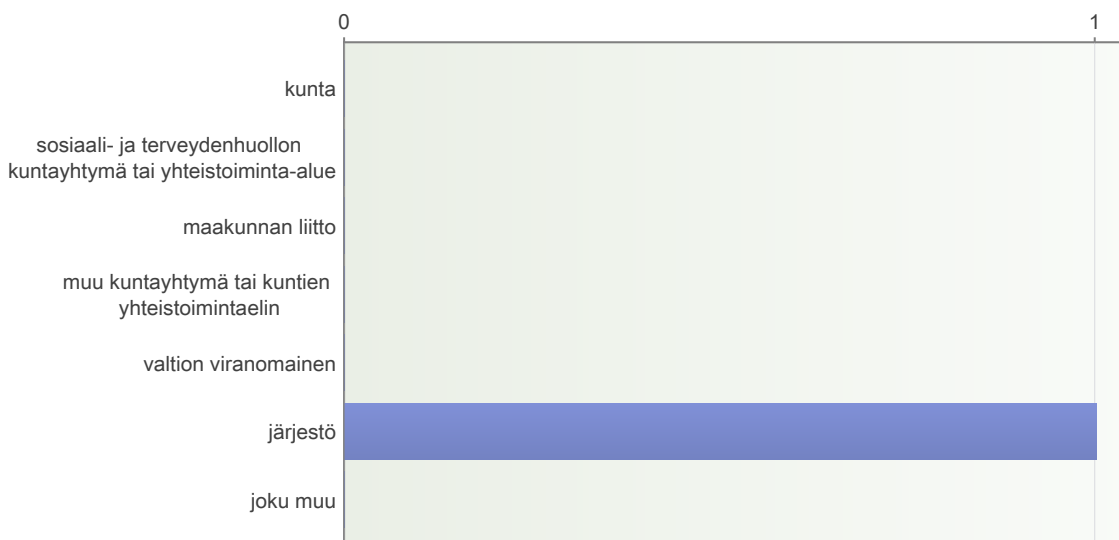
## 1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Suomen Sosiaali- ja terveysalan Seura ry	Marjo Tervo	Eila Sundman vpj puh 050 570 8725 eila.sundman@gmail.com		

## 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



### 3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnilla on parempi mahdollisuus kaventaa eroja ja parantaa saatavuutta, mutta tämä saavutetaan vain, sikäli kun potilaan/asiakkaan asemaa esityksessä parannetaan. Sen vuoksi mm. potilas- ja sosiaaliasiamiesten sijoittuminen organisaatioissa on keskeinen Näiden asema ja sijoittuminen puuttuu kokonaan. Lisäksi tulee kiinnittää huomioita perustettavien toimielinten tehtäviin. Palveluohjauksessa on kiinnitettävä huomiota palveluiden koordinointiin ja integrointiin. Uudistuksen tulee mahdollistaa se, että luodaan sekä maakunnallisia että valtakunnallisia koordinoivia mekanismeja tai tahoja varmistamaan palveluiden saumattomat ketjut ja palveluiden yhdenvertainen saatavuus.

#### 4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Oletus siitä, että keskittämällä palveluja ja parantamalla työtapoja voidaan hillitä kustannusten kasvua tuo esille sen, voidaanko tavoite saavuttaa (kokeiluja ei tehdä). Verrattuna OECD –maiden keskiarvoon Suomen terveysmenot ovat nytkin keskitason alapuolella eikä tarvetta rajuihin leikkauksiin pitäisi olla. Sosiaalipalveluissa Suomen menot eläkkeitä lukuun ottamatta ovat jopa pieniä ja asiakkaiden omavastuu palveluja vastaanottaessaan erittäin korkea toisin kuin useimmissa muissa Länsi-Euroopan maassa. Palvelut pitää järjestää ja kehittää laatu ja yksilölliset tarpeet sekä kansalliset lait ja ihmisoikeudet huomioiden. Kustannusperusteinen ajattelu ei välttämättä auta asiakasta, vaan hänen tulee saada ajoissa oikea-aikaiset ja sopivat palvelut. Paikallisten olosuhteiden merkitys tulee ottaa huomioon. Myös terveydenhuollon maksuja tulee tarkastella asiakkaiden maksukyvyyn mukaan.

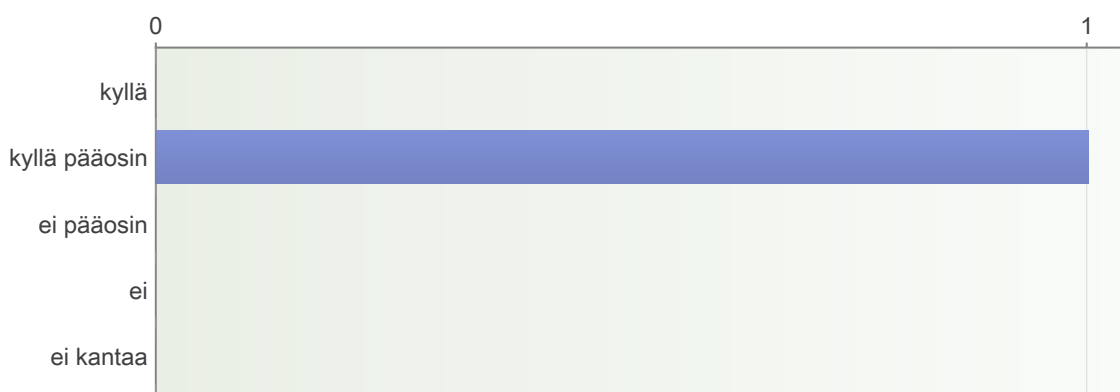
#### 5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Demokratia toteutuu riittävällä tavalla, mutta uudistuksessa on muistettava, että palvelujen antamisessa demokratian ohella on kiinnitettävä erityistä huomiota potilaiden/asiakkaiden oikeuksiin. Demokraattisilla päätöksillä ei saa estää potilaita/asiakkaita saamasta heille kuuluvia palveluja ja uudistuksessa tulee demokratian ohella toteuttaa tiukkaa valtion ohjausta maakuntiin päin, jotta palvelut eivät olisi eritasoisia eri maakunnissa. Tietty yhdenmukaisuus ja riittävä taso tulee taata riittävällä valvonnalla sekä lisäämällä potilaiden/asiakkaiden oikeuksia.

#### 6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1



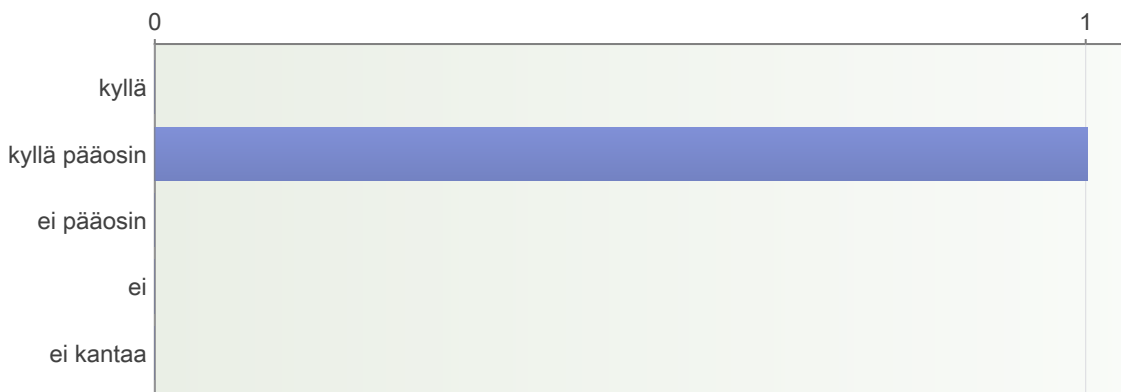
#### Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Laissa on paljon uusia säännöksiä, joiden soveltaminen ainakin alkuun vaatii suurta huomiota ja koulutusta. Erityisesti tarkoitamme lain 9 lukua, "Maakunnan palvelulaitos", jossa tärkeää on uusien tehtävien rajanveto maakunnan muiden toimintojen välillä. Koko järjestelmä tulisi olemaan uusi, joten palvelulaitoksen perustamiseen ja ohjaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toinen uusi ja haastava tehtävä liittyy 15. lukuun "Maakunnan toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla", jossa tulee esiin velvollisuus yhtiöittää toimintoja. Uutta ja haasteellista sisältyy erityisesti 120 §:ään, jonka mukaan maakunnan toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla sen on hinnoiteltava toimintansa markkinaperusteisesti sekä eriytettävä toimintaa koskeva

kirjanpito. Samoin uutta on § 112 julkinen palveluvelvoite ja markkinoiden toimivuuden selvittäminen. Lisäksi voi tuottaa vaikeuksia maakunnan ja palvelukeskusten väliselle yhteistoiminnalle se, että palvelukeskuksiin sovelletaan osakeyhtiölakia. Osakeyhtiöllä on vain rajattu tiedonantovelvollisuus ja osakeyhtiön tärkein tehtävä on tuottaa omistajalleen voittoa. Vaikka 124 §:n mukaan palvelukeskuksen tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen, saattaa osakeyhtiölain soveltaminen haitata yhteyttä maakuntaan ja erityisesti monien tietojen salaamisen vuoksi estää järkevän yhteistoiminnan.

## 7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



### Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kiinnitämme huomiota siihen tavattoman laajaan tehtävien kirjoon, jota 6 § sisältää. On vielä pohdittava, onko näin erilaisten lisätehtävien vastuuttaminen maakunnalle tarkoituksenmukaista ja onko raja kunnan tehtäviin selvä ja oikea. Päätehtävän, eli sosiaali- ja terveydenhuollon rinnalla on maakunnalla tehtävänä paljon nykyisten ELY –keskusten tehtäviä. Rajanveto opetuksen, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä ennaltaehkäisevien palvelujen ja soten välillä tulee selkeyttää. Yhteistyö näiden välillä tulee toteuttaa asiakkaan näkökulmasta saumattomasti. Maakunnassa täytyy olla monin eri tavoin koulutettuja virkamiehiä, jotta kaikki maakunnan tehtävät tulee hoidetuksi.

## 8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

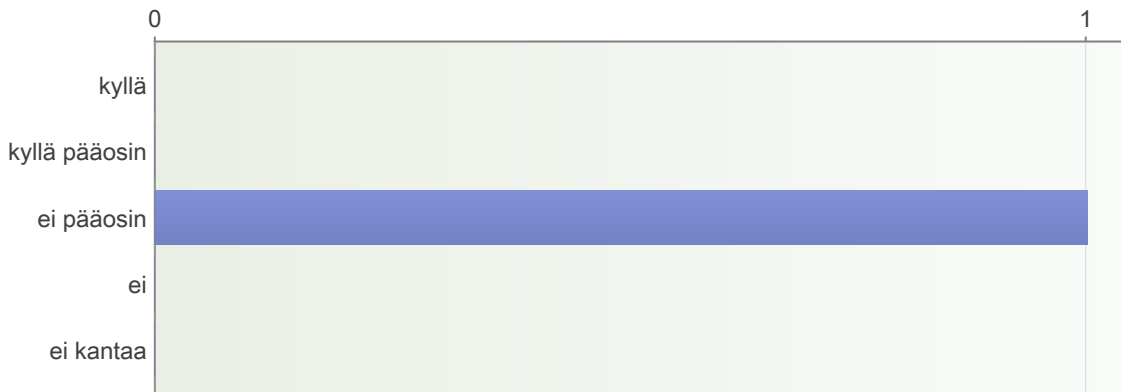


**Avoimet vastaukset: ei pääosin**

- Pykälän 23 osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia koskeva säännös on sanamuodoltaan pyöreä ja antaa maakunnalle runsaasti harkintamahdollisuuksia. Pykälän sanontaa tulee terävöittää ja muuttaa sanamuodot maakuntaa velvoittaviksi.

**9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?**

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: ei pääosin**

- Palvelutarpeen arvioinnissa ja päätöksenteossa on käytettävä julkista valtaa. Maakuntalain 9 luku on yksi vaikeimmin lähestyttävistä luvuista esityksessä, koska kaikki on uutta ja säännöksillä on suuri vaikutus käytännön toimintaan. Lukua tulisi syventää ja tarkentaa, koska epätietoisuus palvelulaitoksen yksityiskohdista voi aiheuttaa suuria vahinkoja kansalaisten saamille palveluille.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: kyllä**

- Rahoitusmalli ja taloudenohjausmekanismi on esityksessä niin yksityiskohtaisesti kuvattu, että sen toimivuutta käytännössä voi pitää todennäköisenä. Erityisesti vammaispalveluiden tulee säilyä maksuttomina, koska vammaisuus kestää usein koko loppuelämän.

**11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.**

Vastaajien määrä: 1

- Kysymyksessä on niin suuri uudistus, että etukäteen on vaikea hahmottaa kaikkia vaikutuksia eikä laissa voida ottaa esiin sellaista, jota ei lakia laadittaessa ole voitu ennakoida. Koska uudistus tehdään ilman sitä normaalisti edeltäviä kokeiluhankkeita, tulisi lain toimivuutta seurata tarkasti ja tarvittaessa ryhdyttävä korjaustoimiin, jos sellaiseen näyttää olevan syytä lain toimiessa käytännössä.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: kyllä pääosin**

- Säännös on tyypillinen puitelaki, jolla ei ole vaikutusta palveluja tarvitsevan kansalaisen kannalta, jos palvelussa onkin puutteita. Sen vuoksi Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lakiehdotukseen 2 § Soveltamisala -kohtaan tulee lisätä ne lait, joita ehdotettu laki koskee. Pelkkä viittaussäännös asianomaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon sisältölaeissa ei ole riittävä, jonka mukaan toimintaan sovelletaan järjestämislakia. Sovellettavien lakien luettelosta on helpompi nähdä sovellettavien lakien kokonaisuus ja selvittää tapauskohtaisesti myös niiden ensisijainen soveltamisjärjestys. Perusteluna ei riitä niiden poisjättämiseen se, että luettelo on liian pitkä (HE yksityiskohtaiset perustelut 1 L 2 §). Palvelunkäyttäjän oikeusturvan näkökulmasta ei myöskään se ole riittävä, että esimerkiksi vain Palvelulaitoksen ja palveluntuottajan väliseen sopimukseen kirjattaisiin sopimuksessa sovellettavat sisältölaite.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaaajien määrä: 1

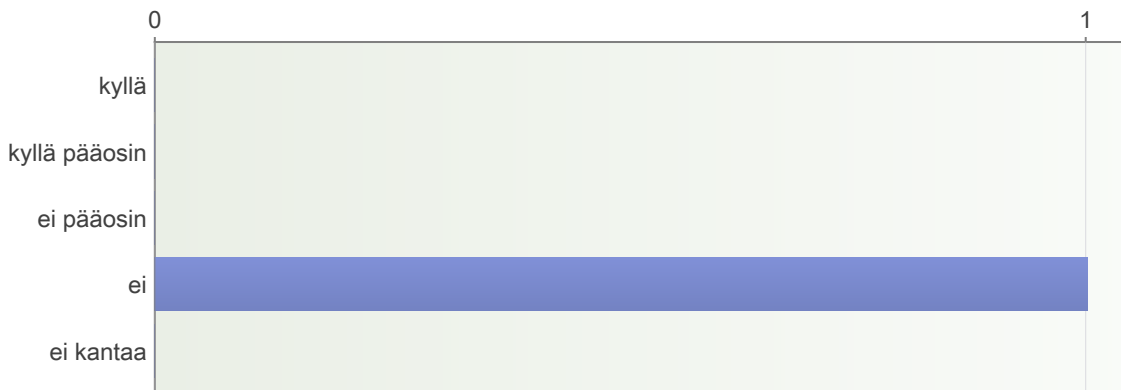


**Avoimet vastaukset: kyllä**

- Jos sopimus ei ole sitova, ei sillä ole mitään merkitystä ja palvelujen järjestäminen ja toteuttaminen menee sekaisin, jos joku maakunnista ei noudatakaan sopimusta.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

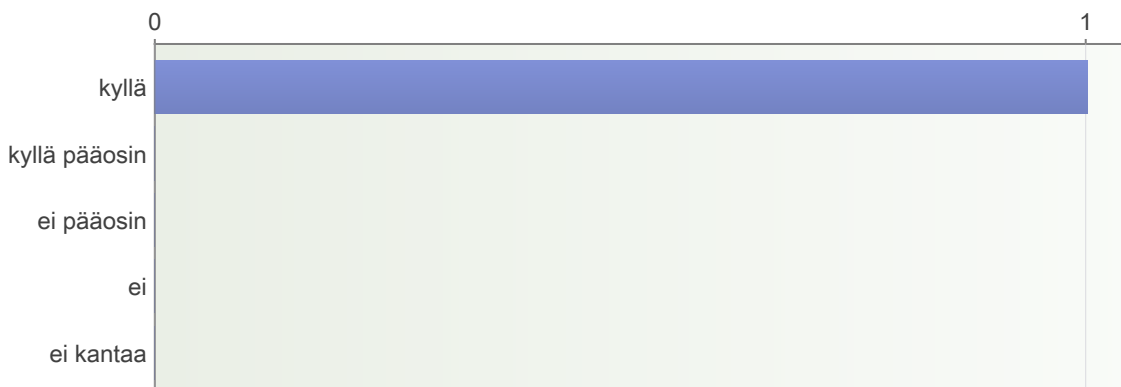


**Avoimet vastaukset: ei**

- Säännökset ovat pelkästään toivomuksia eikä niiden rikkomisesta seuraa mitään palvelun tuottajalle. Jos todella halutaan palveluketjujen integraation toteutuminen, on säännöksiin liitettävä selvät sanktiot.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

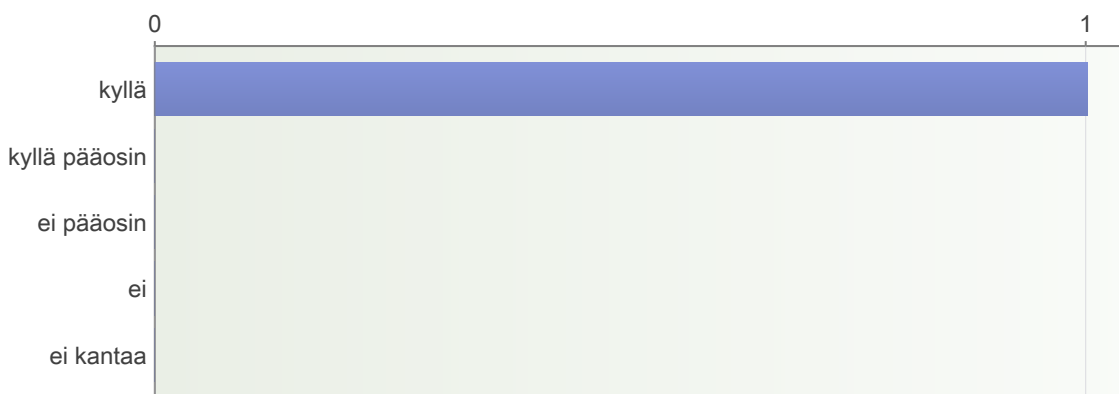


**Avoimet vastaukset: kyllä**

- Valtion ohjauksen lisääminen on koko uudistuksen ydin. Valtion ohjaus maakuntiin ja palvelun tuottajiin päin tulee olla tiukkaa ja mikäli tehtäviä ei hoideta kansalaisiin päin hyvin, tulisi käyttää uhkasakkouhkaa. Yksityisten palvelun tuottajien kohdalla tulisi käyttää tuntuvia sopimussakkoja ja sopimusten purkamisia silloin kun laiminlyöntejä havaitaan. Riittävän täsmälliset sopimusehdot palvelun tuottajien velvollisuuksista ja laiminlyöntien seurauksista ovat tärkeitä oikeudenkäyntien välttämiseksi.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1



#### Avoimet vastaukset: kyllä

- Tilaaja – tuottajamallista on monenlaisia käsityksiä, mutta ei välttämättä evidence based –tietoa. Jos jatketaan tilaaja- tuottajamallilla on tilannetta seurattava tarkkaan. Mm. Tampere on purkamassa kyseistä mallia toimimattomuutensa takia ja muutama muukin kunta. Esimerkiksi Ruotsissa on puututtu välittömästi sekä julkisen että yksityisen palvelun tuottajan toimintaan, kun asiakas on tehnyt kantelun palvelun määrästä tai laadusta.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1





**Avoimet vastaukset: ei**

- Yhtiöittäminen ei mielestämme ole tarpeen, vaan julkisen sektorin palvelun tuottajan tulisi pysyä julkisena. Yhtiöittäminen sekoittaa yksityisen ja julkisen välisen rajan ja voi aiheuttaa ennalta arvaamattomia seurauksia. Kilpailun ja valinnanvapauden toteuttamiseksi tulisi etsiä muita keinoja kuin yhtiöittäminen, koska julkisessa sairaalassakin alettaisiin soveltaa osakeyhtiölakia. Tällaista muutosta julkiseen terveydenhuoltoon ei liene vielä tehty missään maassa eikä mielestämme pitäisi tehdä Suomessakaan.

**18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.**

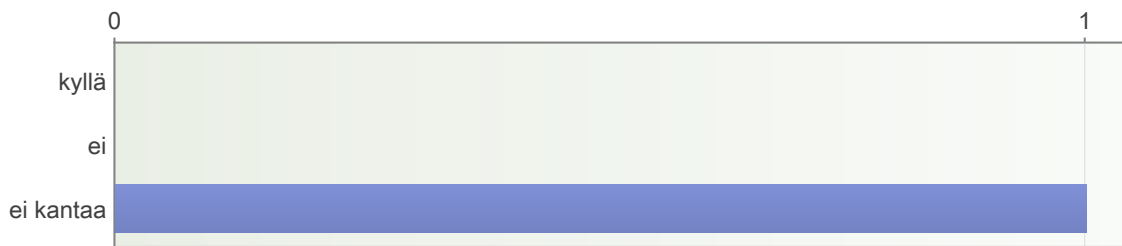
Vastaajien määrä: 1

- Säännös on tyypillinen puitelaki, jolla ei ole vaikutusta palveluja tarvitsevan kansalaisen kannalta, jos palvelussa onkin puutteita. Sen vuoksi Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lakiehdotukseen 2 § Soveltamisala -kohtaan tulee lisätä ne lait, joita ehdotettu laki koskee. Pelkkä viittaussäännös asianomaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon sisältölaeissa ei ole riittävä, jonka mukaan toimintaan sovelletaan järjestämislakia. Sovellettavien lakien luettelosta on helpompi nähdä sovellettavien lakien kokonaisuus ja selvittää tapauskohtaisesti myös niiden ensisijainen soveltamisjärjestys. Perusteluna niiden poisjättämiseen ei riitä se, että luettelo on liian pitkä (HE yksityiskohtaiset perustelut 1 L 2 §). Palvelunkäyttäjän oikeusturvan näkökulmasta ei myöskään se ole riittävää, että esimerkiksi vain Palvelulaitoksen ja palveluntuottajan väliseen sopimukseen kirjattaisiin sopimuksessa sovellettavat sisältölait.

Kielilain mukaiset vähemmistökielet tulee huomioida palvelutuotannossa erityisesti vammaispalveluiden ja muiden erityispalveluiden osalta. On tärkeää, että toimiva palvelutuotanto ja osaaminen säilyvät niin julkisella kuin yksityisellä (myös järjestöillä) sektorilla. Koordinaatio voidaan sisällyttää lainsäädäntöön vahvistamalla järjestämislain 36§:n 4. mom (osaamiskeskukset) roolia sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminnasta niin valtakunnallisella tasolla kuin maakuntatasolla. Myös maakuntalaissa 27 §:n vähemmistökielen vaikuttamistoimielimen roolia tulee vahvistaa.

**19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?**

Vastaajien määrä: 1



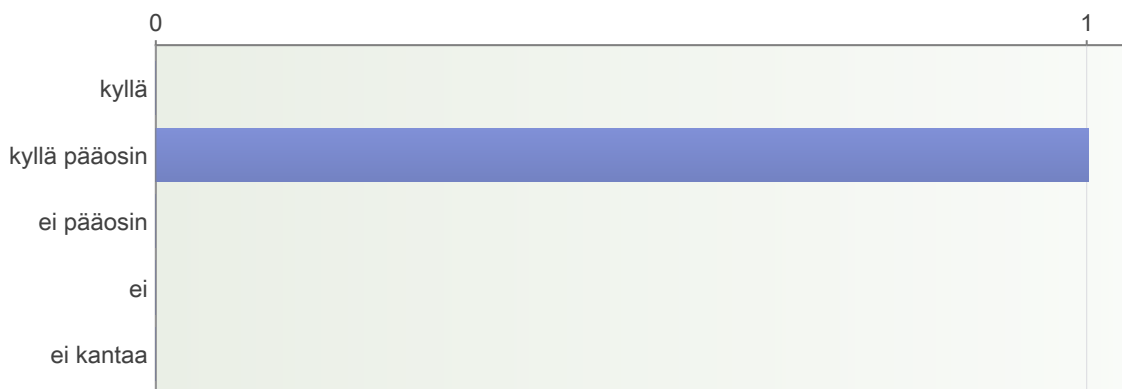
**Avoimet vastaukset: ei kantaa**

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaannpanolain 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

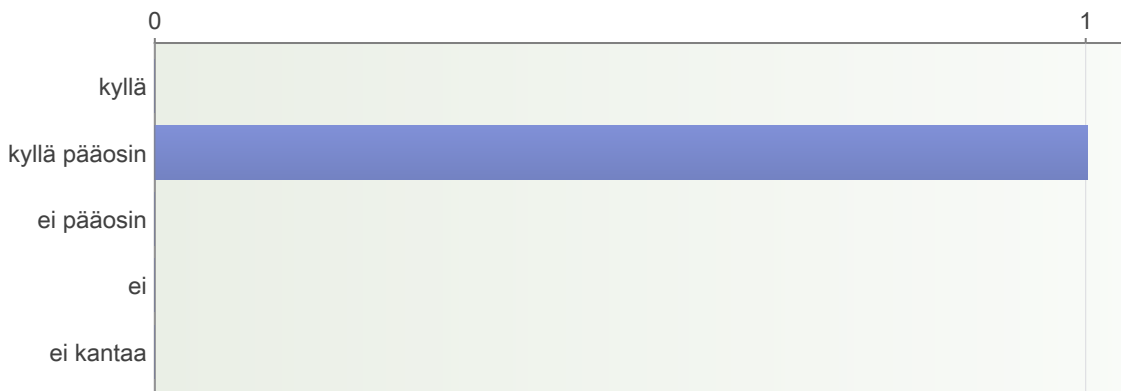


**Avoimet vastaukset: kyllä pääosin**

- Väli aikaishallinnon tehokkuus ja ammattitaito on keskeinen hankkeen onnistumisen kannalta ja säännösehdotus näyttää selkeältä.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

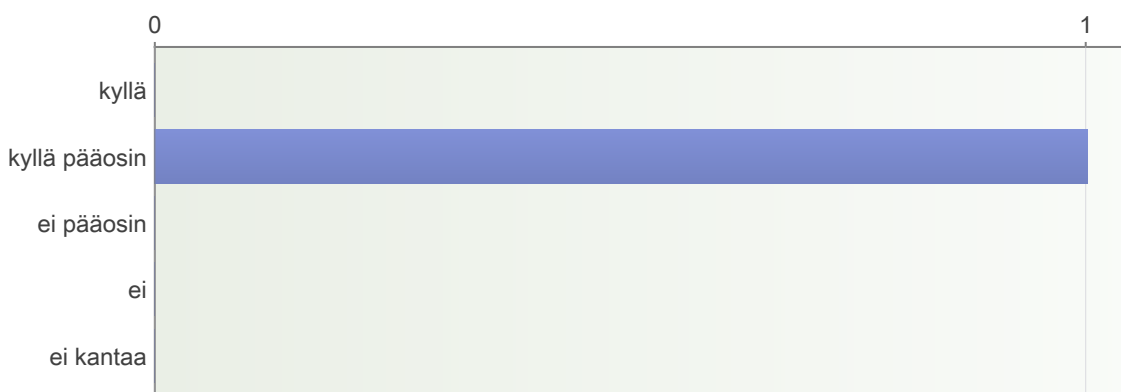


**Avoimet vastaukset: kyllä pääosin**

- Siirtymisen jälkeen tulisi olla suoja-aika, jolloin ketään ei saisi irtisanoa tuotannollisista tai taloudellisista syistä.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: kyllä pääosin**

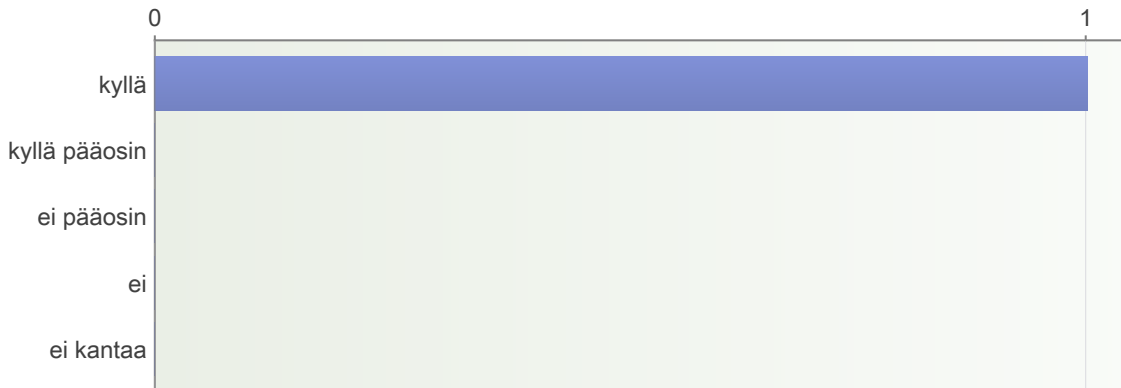
- Mielestämme myös kuntien kiinteä omaisuus tulee siirtyä, koska nyt monet sotekiinteistöt jäävät vaille käyttöä.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: kyllä**

- Mikäli veroprosentteja ei rajoitettaisi voisi joissain velkaisissa kunnissa tapahtua kohtuutonta verotusta velkojen lyhentämiseksi.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: ei kantaa**

- Viittaamme aiemmin sanomaamme, että yhtiöittämistä ei tulisi toteuttaa lainkaan, vaan kilpailuttamis- ym. kysymyksiä tulisi lähestyä toisesta näkökulmasta. Yhtiömuotoinen julkinen terveydenhuolto sekoittaa yksityisen ja julkisen terveyspalvelun eikä julkisen terveydenhuollon yhtiöittämistä ole tiettävästi tehty missään. Uhkana on myös, että julkisen terveydenhuollon maksut saattavat nousta maksujen ollessa jo nyt korkeita asiakkaalle.

## 27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

## 28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

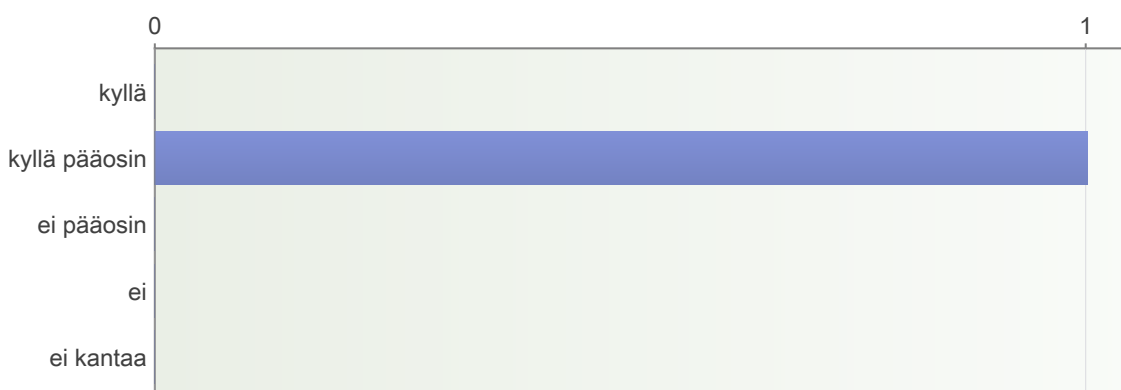


### Avoimet vastaukset: kyllä

- Valtion rahoitus on ainoa vaihtoehto, kun halutaan yhdenmukaisia palveluja koko maahan.

## 29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

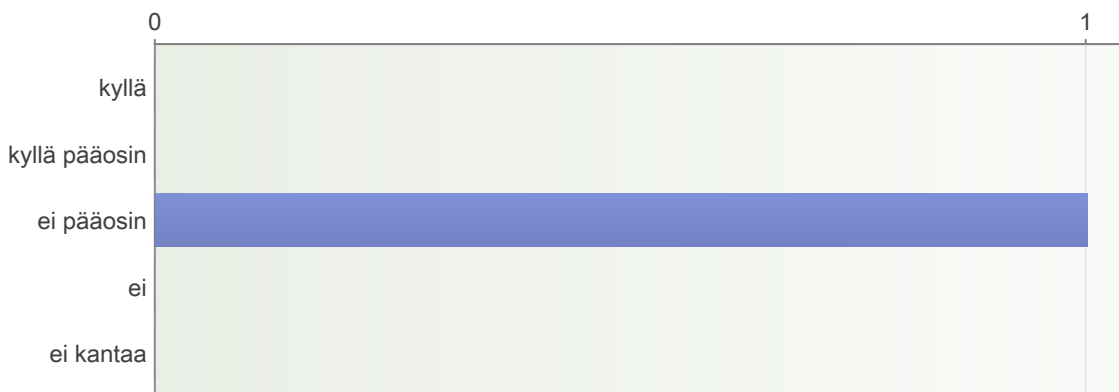


**Avoimet vastaukset: kyllä pääosin**

- Keskeistä on se, miten valtion rahoitusta tullaan rajoittamaan. Jos rajoitus on merkittävää ei palveluja voi järjestää. Puuttuvaa osaa ei voi paikata asiakas- ja käyttömaksutuloilla, koska ne jo nytkin ovat sosiaali- ja terveydenhuollossa ehkä maailman korkeimmat. Pienituloisilla on jo nyt ongelmia vastaanottaa palveluja, koska henkilökohtaiset varat eivät riitä maksuihin. Terveydenhuollossa YK:n TSS –sopimuksen (12 art.) ja Euroopan neuvoston sosiaalisen peruskirjan (11 art.) mukaan korkeat käyttömaksut eivät saisi olla palvelun saamisen esteenä. Suomessa tilanne näyttää jo tällaiselta. Katsomme, että Suomi rikkoo sopimuksia, eikä maksujen korotusvaraa ole lainkaan.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

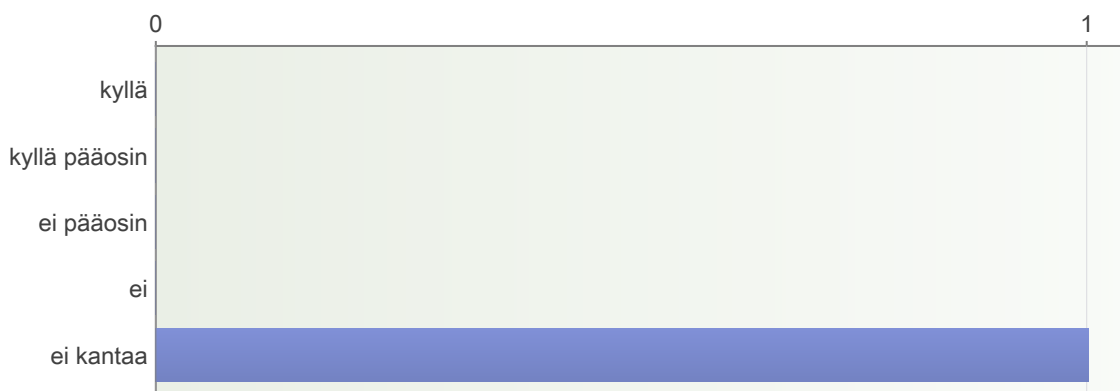


**Avoimet vastaukset: ei pääosin**

- Palvelujen käyttöä kuvaavien tarvetekijöiden painokertoimia tulee päivittää huomioiden erityisesti alkoholin ja muiden päihteiden käytön lisääntymisestä aiheutuneet haitat, yksinäisyyden lisääntyminen ja eristäytyminen sekä syrjäytyminen laajalti yhteiskunnassa. Palveluasumiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota myös muiden kuin ikääntyneiden osalta kuten päihde- ja mielenterveysongelmaisten kohdalla. Mielivaltaisten maksujen ajantasaistaminen maksuasetuksella on perusteltua. Tämä edellyttää myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimien riittävää tasoa.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: ei kantaa**

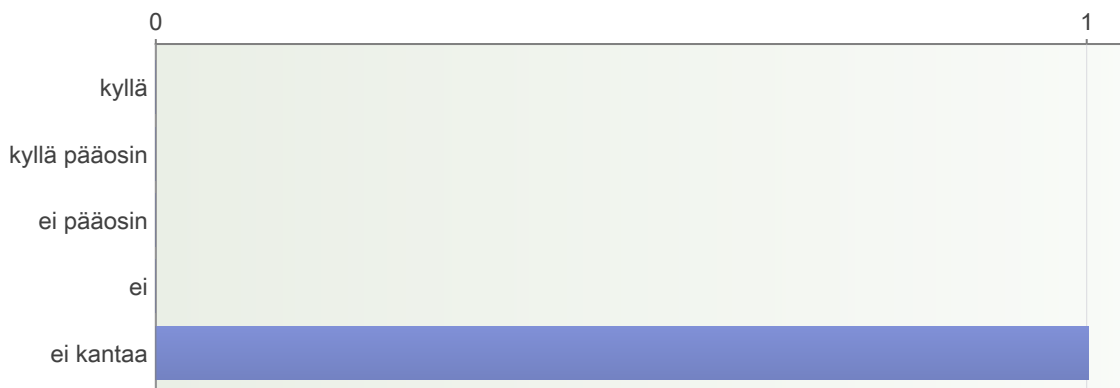
32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- toimintakyky ei mittaa tarvetta
- tarvekartoitus maakuntiin
- vammaisuuden indikaattorit, mitä ne tarkoittavat?
- pitää kuunnella eri ihmisryhmiä, sillä tilastot kertovat väestötason tilanteesta. Yksilön subjektiivinen tilanne voi olla erilainen.
- mitä oletetaan olevan tarve? myös objektiivinen tarve?
- potilas- ja sosiaaliasiamiehellä ei ole todellisia mahdollisuuksia raportoida kaikista tarpeista, eikä heidän paikkaansaakaan ole vielä missään määritetty
- tahallinen alibudjetointi huolestuttaa

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: ei kantaa**

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: ei kantaa**

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1





**Avoimet vastaukset: ei kantaa**

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1



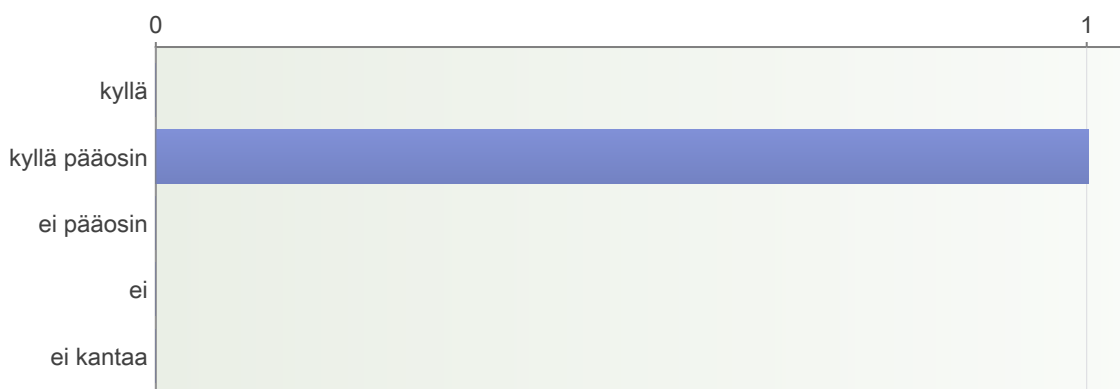
**Avoimet vastaukset: kyllä**

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

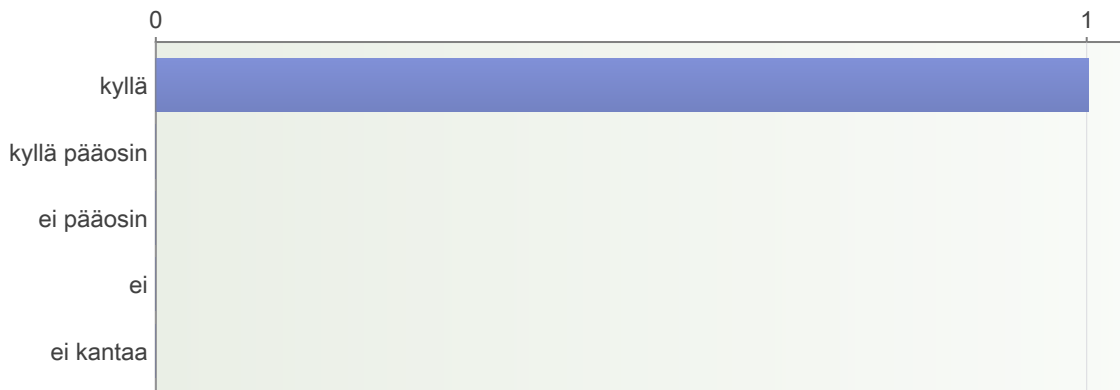


**Avoimet vastaukset: kyllä pääosin**

- Korostamme, että myös kaikkiin maakuntakonsernin osakeyhtiöissä työskenteleviin henkilöihin tulee soveltaa kunnallista henkilöstöä koskevaa lainsäädäntöä.

**41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?**

Vastaajien määrä: 1



**Avoimet vastaukset: kyllä**

**42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.**

Vastaajien määrä: 1

- Korostamme aiemmin mainitsemaamme työntekijöiden irtisanomissuojaa muutoksen jälkeen.

**43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?**

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan sijasta aletaan kiinnittää huomiota maakunnan sosiaali- ja terveystalvelujen laatuun, määrään ja yhdenmukaisuuteen koko maassa.

#### 44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoritua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Täytyy olla, muutenhan koko uudistukseen ei olisi pitänyt lähteä ollenkaan. Uudistuksen epäonnistuminen merkitsisie kaaosta Suomessa. Siksi kysymys 42 on mielestämme turha.

#### 45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

#### 46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

#### 47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntalaki ehdotukseen 3 luku 26 § lisäyksenä:

Maakuntatasoisten neuvostojen (nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto) lisäksi olisi perusteltua perustaa maakunnallinen mielenterveys- ja päihdetyön neuvosto käsittelemään mielenterveys- ja päihdeasioita tai ainakin tehdä lisäys ko. 26 §:ään ”Maakunnan vaikuttamistoimielimet” niin, että maakuntahallitus voi tarvittaessa esittää myös muita vaikuttamistoimielimiä.

Maakuntalaki ehdotukseen 9 luku 55 § lisäyksenä/ tarkennuksena:

55 §:ään Palvelujen hankinnan osalta palvelulaitoksen ja palveluntuottajan sopimuksissa sovittaviin asioihin on lisättävä palvelujen käyttäjien oikeusturvakeinoista tuottajan palvelutuotannossa:

55 § 3mom Sopimuksessa sovitaan myös palveluiden käyttäjän ja maakunnan asukkaan oikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien käytännön toteuttamisesta tuottajan palvelutuotannossa sekä kirjataan asiakkaan käytettävissä olevat lakisääteiset oikeusturvakeinot.

Perustuslain 21 § :n oikeusturvan toteutumisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa on jo nykyisinkin ongelmia, milloin on mahdollista tehdä potilas- ja asiakaslakien mukainen muistutus, milloin hallintopäätöksestä oikaisuvaatimus tai milloin on kysymys esimerkiksi kuluttajasuoja-lainsäädännön piiriin kuuluva palvelu. Palvelujen integroitumisen ja valinnanvapauden lisääntymisen myötä asiakkaan oikeusturvakeinotkin vaihtelevat ja ne on syytä kirjata ko. sopimukseen. Suunnitteilla olevan valinnanvapauslain valmisteluissa on tuotu esille jopa sellainen seikka, että maakunnalle voitaisiin antaa oikeus valtuuttaa suoran valinnan palvelun tuottaja tekemään hallinnollisia päätöksiä palvelujen antamisesta sekä myöntämään asiakkaalle asiakasseteli. Palvelunkäyttäjän /asiakkaan oikeusturvan kannalta on sen vuoksi tärkeää, että palvelun tuottajan ja palvelulaitoksen välisissä sopimuksissa sekä valtuutuksissa on asiakkaan oikeusturvan toteutumisen kannalta selkeät määräykset käytettävissä olevista lakisääteisistä oikeusturvakeinoista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lakiehdotukseen 2 § Soveltamisala -kohtaan

tulee lisätä ne lait, joita ehdotettu laki koskee. Pelkkä viittaussäännös asianomaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon sisältölaeissa ei ole riittävä, jonka mukaan toimintaan sovelletaan järjestämislakia. Sovellettavien lakien luettelosta on helpompi nähdä sovellettavien lakien kokonaisuus ja selvittää tapauskohtaisesti myös niiden ensisijainen soveltamisjärjestys. Perusteluna niiden poisjättämiseen ei esimerkiksi se, että luettelo on liian pitkä (HE yksityiskohtaiset perustelut 1 L 2 §) Huom. elämme digiaikaa,

joten ei pitäisi olla ongelmia luettelon päivittämisessä.

Palvelunkäyttäjän oikeusturvan näkökulmasta ei myöskään se ole riittävää, että esimerkiksi vain  
Palvelulaitoksen ja palveluntuottajan väliseen sopimukseen kirjattaisiin sopimuksessa sovellettavat sisältölaite.